

SETKÁNÍ S KNIHOU

Hakysáky od Juráška

Veronika Jansová

Metodiku zpracovala:

Mgr. Martina Benedikovičová, ZŠ Fryčovice

Konzultace:

Mgr. Petra Strnadlová, ZŠ Fryčovice

Věková kategorie:

3. – 5. ročník

Zaměření (cíl, obsah) lekce:

seznámení se s novými pojmy, vcítění se do postavy, pisatelství

Vyučovací předměty:

český jazyk, výtvarná výchova, hudební výchova, pracovní činnosti

Bibliografie:

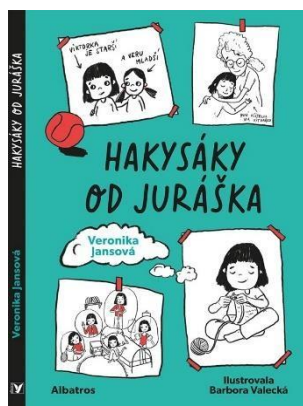
JANSOVÁ, Veronika. Hakysáky od Juráška. Ilustroval Bára VALECKÁ. V Praze: Albatros, 2025. ISBN 97880-00-07707-9.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Stručný obsah

Viktorka je ve světě trochu ztracená. Ve škole si s ostatními příliš nerozumí, doma to taky občas skřípe. Spolužáci si z ní tu a tam dělají legraci, rodiče se hádají a citlivá dívka všechno velmi silně vnímá. Jednou je třídní šašek Miško potrestán za něco, co neudělal, a Viktorka stojí před důležitým rozhodnutím. Najde v sobě sílu postavit se za nespravedlivě potrestaného spolužáka? A dá se kamarádství vyjádřit háčkovaným hakysákem?

<https://www.databazeknih.cz/knihy/hakysaky-od-juraska-565212>

O autorovi

Veronika Jansová vystudovala Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy a nyní učí na základní škole. Do školního prostředí zasadila i svoji první knihu pro děti Hakysáky od Juráška. Píše také povídky a básničky pro dospělé. Odpočívá při procházkách v přírodě nebo při poslechu folkové hudby.

<https://www.albatrosmedia.cz/autori/90177083/veronika-jansova/>

Předpokládaná délka práce s knihou – 2 vyučovací hodiny.

EVOKACE

Žákům prozatím neprozrazujeme název knihy ani obsah knihy. Na tabuli napíšeme nejprve slovo hakysák. Ptáme se žáků, co by to mohlo být a všechny jejich nápady zapisujeme na tabuli okolo slova hakysák.

Poté napíšeme slovo Jurášek. Kdo nebo co to je? Návrhy zapisujeme na tabuli okolo slova Jurášek. I když žáci řeknou správný výklad slov, vybízíme je k tomu, aby zkusili vymyslet i jiné možnosti. Nakonec žákům vysvětlíme obě slova a můžeme jim ukázat obrázek.

Žákům ukážeme knihu a krátce je seznámíme s obsahem knihy.

UVĚDOMĚNÍ

Rozdáme žákům pracovní list. Přečteme si ukázkou A z knihy.

Konečně se Viky dostává do třídy. Nejraději by se teď někam zašila – do koutečku, třeba s knížkou. Jenomže paní vychovatelka dělá docházku, to se sedí v kroužku na zemi, a jak člověk zaslechne své jméno, zvedne ruku. Potom se zpívá. S kytarou. Některé písničky se Viktorce líbí, třeba o třech křížích, co někdo postavil na nějakém ostrově.

Následuje 1. úkol. Zadání si přečteme s žáky společně, poté je vyzveme, aby zkusili vymyslet každý sám co nejvíce takových písní. Po uplynutí času nám žáci diktují písně, na které přišli, a učitel je zapisuje na tabuli. Můžeme se také více rozpovídat o symbolice čísla 3 také v pohádkách. (Řešení např. Tři oříšky (Z. Svěrák, J. Uhlíř), Tři tetky (lidová píseň), Tři citrónky (Maxim Turbulenc), Tři čuníci (J. Nohavica).)

Přečteme si ukázkou B v pracovním listu.

Dlouhá chodba od učebny ke třídám zeje prázdnotou. Viktorka se zastavuje u vitrín, ve kterých jsou vystavené učebnice a další pomůcky. Jé, z téhle knížky se učili vloni!

Ale ne, není tu sama. Kus od ní se Miško hádá s nějakými staršími kluky. Viktorka se přikrčí za nejbližší vitrínu. Jestli se tady něco semele, ona u toho vážně nechce být!

„Dejte mi ten tenisák,“ škemrá Michal, obvyklá bojovnost ho nějak opustila – no jo, vždyť ti cizí kluci jsou dva a nejmíň o hlavu vyšší.

K Viktorce slova doléhají dost z dálky, ale když se snaží, rozumí jim. Neměla by zavolat někoho na pomoc? Za zády ale nikoho nemá, musela by proběhnout kolem kluků. A Miškovi koneckonců nikdo nebrání odejít. Nikdo ho tu nedrží, nikdo ho nebije, to jenom tenisák mu vzali a teď si s ním mezi sebou pohazují.

„Dejte mi ho, nebo to řeknu paní učitelce.“

Kluci se jenom ušklíbnou: „Hele, on bude žalovat, chlapeček.“

A potom se jeden čahoun otočí, napřáhne ruku a hodí: „Tak tady ho máš, no.“

Jenomže Miško pohyb nečeká.

Lekne se letícího míčku.

A uskočí stranou.

Tenisák si to namíří rovnou na vitrínu a vzápětí je slyšet cinkot skla.

S žáky si povykládáme o situaci, která se stala v knize. Jak se měla Viktorka zachovat? Co měl udělat Miško? Co by udělali žáci? Co si myslí, že se bude dál dít v knize?

Žáci si prohlédnou obrázky pod textem B v pracovním listu. Okomentujeme, co je na obrázcích, a diskutujeme, zda odpovídají textu.

Žákům ukážeme, že kniha je celá tímto způsobem zpracovaná. Text je vždy doplněn ilustracemi od Barbory Valecké, které zachycují nejdůležitější informace. Můžeme s žáky prolistovat knihu, aby si to lépe dokázali představit.

Následuje 2. úkol v pracovním listu.

Žáci dostanou obrázky z knihy a mají za úkol napsat k tomu text tak, aby co nejvíce odpovídal tomu, co zatím z knihy ví. Dáme jim časový limit (např. 10 min). Potom si žáci přečtou své texty ve dvojicích, domluví se spolu, který z čtených textů je lepší. Poté ve čtveřicích přečtou dva vybrané texty, na kterých se dohodli. Zase se dohodnou, který text je lepší. Takhle můžeme pokračovat podle počtu žáků, jak nám vyhovuje. Na konci můžeme mít např. tři nejlepší texty ze třídy, které přečtou jejich autoři před celou třídou.

Nakonec žákům přečteme z knihy text tak, jak ho napsala autorka.

Víkend uplynul jako voda, přijela se podívat ovčí babička, přivezla každé z holek nový svetr a vymámila z maminky slib, že na Vánoce u ní stráví celý týden, když přes rok si je vůbec neužije, ale jak rychle se objevila, tak rychle taky odjela. Bylo to jenom takové mihnutí, až Viktorka v neděli večer přemýšlela, jestli se jí babička tentokrát jenom nezdála. Svetr ale visel přes židli, tmavohnědý, se zipem a kapuckou, krásný a teploučký.

Však v něm Viky taky ráno vyrazila do školy. Svetr na sobě, Juráška v tašce. Dva talismánky pro štěstí. V šatně koníka ještě rychle pohládila, když se zrovna nikdo nekoukal.

Nadechnout a jde se na věc. Protože když se má udělat něco nepříjemného, je potřeba to udělat co nejdřív, nejlépe hned, jak se k tomu člověk rozhodne, protože odvaha se ztrácí hrozně rychle.

Paní učitelka sídlí v kabinetu uprostřed chodby. Takové velké dřevěné dveře to jsou.

„Ty nejdeš do třídy?“ diví se Pája.

„Musím jenom něco vyřídit paní učitelce. Hned za tebou dorazím.“ Pája chápavě kývne.

Zaklepej, Viktorko, zaklepej, zvedni ruku, sevři ji do pěstičky, no tak, holka, to zvládneš, povzbuzuje Viktorka samu sebe. Pak si v hlavě přehrává, jak by to říkal Jurášek, kdyby se z něj na chvíli stal mluvící kůň. Viktorko, zaklepej, duní jí v hlavě trochu hromově, ale vůbec ne zle, protože Jurášek je přece ten nejhodnější koník na světě. A vůbec nevadí, že je Viktorka na koníky už velká, že by si neměla představovat vůbec nic a prostě a jednoduše jít, zatukat a všechno říct.

V opravdovém životě není prosté a jednoduché skoro nic.

Ještě jeden nádech a sevřená pěstička se skutečně zvedá. Ozve se lehké zatukání, takové ukázněné, holčičí.

„Co potřebuješ?“ Dveře otvírá paní učitelka z 5. A. No jo, Viktorce nějak nedošlo, že přeplněný kabinet asi nebude místem pro důvěrný rozhovor. Přesto statečně vykoktá jméno své paní učitelky. „Pro tebe, Dančo,“ nese se vzápětí do nitra místnůstky. „Á, Viktorka, takže už je dobře?“ Viky kývá.

„Tak šupajdi do třídy, jestli něco nepotřebuješ, vyřídíme to na začátku hodiny, ano? Ted' musím s ostatními učitelkami probrat něco důležitého, víš?“ Viktorka to vlastně chápe, ráda by paní učitelce dopřála klid na ranní kávičku, ale něco přece slíbila tátovi. I sama sobě.

„Když já...“

„No tak, copak je? Ono to nepočká? Ty chceš asi rozdat sešity, že jo? Tak ty malé zelené pracovní.“

Viktorce je jasné, že teď už neřekne, proč přišla.

„Děkuju, Viky. Jsem ráda, že mám tak spolehlivé pomocníky.“

Dveře se zaklapnou, Viktorka ještě dvakrát nejistě přešlápne, potom se otočí a vyrazí do třídy rozdávat. Mně, Páje, Dádovi, Miškovi... za chvíli má ruku prázdnou.

Následuje diskuze, s žáky si vysvětlíme, co asi Viktorka chtěla paní učitelce říct. Proč to neřekla?

Přečteme žákům další ukázkou z knihy.

S paní učitelkou se mluví vážně pěkně, nikam nepospíchá, jenom tam tak sedí a dívá se, možná soucitně, možná chápavě, nejspíš tak trošku obojí. „Já jsem taková divná, ne jako ostatní děti. Někdy se mi vůbec nechce s nimi být. Nejradši bych se někam schovala, do nějakého doupěte. I ségru se mi občas chce odčarovat.“

Paní učitelka se nezlobí ani teď.

„Viktorko, dobře mě poslouvej, ano? Řeknu ti teď něco hrozně, ale hrozně moc důležitého. Posloucháš mě? Jo?“

Viky kývne, paní učitelka probudila její zvědavost.

„Viktorko, ty vůbec nejsi divná. Poslouvej mě opravdu pozorně. Na světě jsou dva typy lidí. Ti jedni potřebují být skoro pořád ve společnosti. Mají kolem sebe hodně kamarádů, pořád si s někým povídají, někdy se i předvádějí. Jsou hodně vidět a slyšet, až se zdá, že takoví musí být vlastně všichni.“

Viktorka před sebou úplně vidí mamku s telefonem u ucha a Verunku v houfu kamarádek.

„Jenomže stejně tak jsou tu i ti druzí. Říká se jim introverti. Intro znamená, že část života žijí uvnitř sebe. V hlavě si povídají sami se sebou a potřebují občas klid na to, aby se slyšeli. Rozumíš tomu trošku?“ Viky kývne, ano, přesně to jsem já.

„Ale takových lidí není málo. Jenom je tolik neslyšíš, protože si povídají dovnitř. Většinou si potřebují všechno promyslet, než s tím vyjdou před ostatní. Ale to přece není žádná chyba. Chápeš to, Viktorko? Chápeš, že jsi úplně normální a přímová holčička?“

Viky se v tu chvíli rozbřečí a paní učitelka ji obejmě. Není to smutný pláč. Je to pláč, který odplavuje všechno, co Viktorku tak hrozně tížilo.

Na tabuli napíšeme slova – INTROVERT x EXTROVERT. A zkusíme společně vysvětlit rozdíl mezi těmito lidmi.

Poté žáci plní 3. úkol v pracovním listu. Úkolem je rozdělit chování na introvertní a extrovertní.

REFLEXE

1. Zazpíváme si s žáky jednu z písní, ve které se objevuje symbolika čísla 3.
2. Přečteme žákům z knihy kteroukoliv ukázkou a úkolem žáků bude namalovat ilustraci k této ukázce ve stylu ilustrací ke knize Hakysáky od Juráška. (např. str. 89-90)
3. Můžeme si s žáky uháčkovat v pracovních činnostech hakysák.

Návod např. zde:

<https://www.youtube.com/watch?v=HwNrU9ICuEw>

Pracovní list pro žáky

Hakysáky od Juráška

Veronika Jansová, ilustrace: Barbora Valecká

UKÁZKA A

Konečně se Viky dostává do třídy. Nejraději by se teď někam zašla – do koutěčku, třeba s knížkou. Jenomže paní vychovatelka dělá docházku, to se sedí v kroužku na zemi, a jak člověk zaslechne své jméno, zvedne ruku. Potom se zpívá. S kytarou. Některé písničky se Viktorce líbí, třeba o třech křížích, co někdo postavil na nějakém ostrově.

1. Jak se jmenuje píseň, o které se píše v ukázce? Znáte nějakou píseň, ve které se objevuje číslo 3. Napište jejich názvy:

.....

.....

UKÁZKA B

Dlouhá chodba od učebny ke třídám zeje prázdnotou. Viktorka se zastavuje u vitrín, ve kterých jsou vystavené učebnice a další pomůcky. Jé, z téhle knížky se učili vlani!

Ale ne, není tu sama. Kus od ní se Miško hádá s nějakými staršími kluky. Viktorka se přikrčí za nejbližší vitrínu. Jestli se tady něco semele, ona u toho vážně nechce být!

„Dejte mi ten tenisák,“ škemrá Michal, obvyklá bojovnost ho nějak opustila – no jo, vždyť ti cizí kluci jsou dva a nejmíň o hlavu vyšší.

K Viktorce slova doléhají dost z dálky, ale když se snaží, rozumí jim. Neměla by zavolat někoho na pomoc? Za zády ale nikoho nemá, musela by proběhnout kolem kluků. A Miškovi koneckonců nikdo nebrání odejít. Nikdo ho tu nedrží, nikdo ho nebije, to jenom tenisák mu vzali a teď si s ním mezi sebou pohazují.

„Dejte mi ho, nebo to řeknu paní učitelce.“

Kluci se jenom ušklíbnou: „Hele, on bude žalovat, chlapeček.“

A potom se jeden čahoun otočí, napřáhne ruku a hodí: „Tak tady ho máš, no.“

Jenomže Miško pohyb nečeká.

Lekne se letícího míčku.

A uskočí stranou.

Tenisák si to namíří rovnou na vitrínu a vzápětí je slyšet cinkot skla.

2. Podle následujících obrázků z knihy, zkuste vymyslet text, tak jak by mohl být ve skutečnosti v knize.

3. Přiřad'te příklady chování k INTROVERTOVI a k EXTROVERTOVI. Pokud se jedná o introverta, napište vedle věty I, pokud se jedná o extroverta, napište vedle E.

Má rád velké skupiny – kamarádi, třída, hřiště.

Po dlouhém povídání se potřebuje "dobít" (třeba čtením nebo kreslením).

Má rád ticho.

Skvěle naslouchá a nevdí mu, když chvíli jen poslouchá.

Po škole si raději sedne doma ke knížce, než aby šel na hřiště s partou.

Nabíjí energii tím, že je mezi lidmi, povídá si, hraje na hřišti.

Rád mluví a není pro něj problém začít konverzaci s kýmkoliv.

Když je ve velké skupině, může se cítit unavený.

Po čase o samotě se může nudit a chce zase ven s kamarády.

